

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ ۱۳۹۰

شماره ثبت ۵۵۹

دوره نهم - سال سوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۴/۲/۹

یک شوری

لایحه موافقتنامه همکاری در خصوص آب و هواشناسی دریای خزر

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی: کشاورزی، آب و منابع طبیعی

فرعی: اقتصادی - امنیت ملی و سیاست خارجی - عمران - قضائی و حقوقی

سوابق به دلیل حجیم بودن به صورت جداگانه چاپ می گردد.

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۵۱۳۵۳/۱۵۴۴۷۱

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۲/۱۷

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه «موافقتنامه همکاری درخصوص آب و هواشناسی دریای خزر» که
به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ هیأت وزیران
به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

حسن روحانی

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

نظر به نگرانی از آثار جهانی و منطقه‌ای تغییرات احتمالی آب و هوایی و تأثیرات منفی آن بر دریای خزر و ضرورت همکاری جهت ایجاد و توسعه سامانه منطقه‌ای برای دستیابی به اطلاعات آب و هواشناسی در این دریا و تبادل آن به منظور تسهیل در حل مشکلات اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی در منطقه، لایحه زیر برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه:

موافقتنامه همکاری در خصوص آب و هواشناسی دریای خزر

ماده واحده - موافقتنامه همکاری در خصوص آب و هواشناسی دریای خزر مشتمل بر چهارده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می‌شود.

وزیر راه و شهرسازی

وزیر امور خارجه

رئیس جمهور

بسمه تعالی

موافقتنامه همکاری در خصوص آب و هواشناسی دریای خزر

دولتهای جمهوری آذربایجان، جمهوری اسلامی ایران، جمهوری قزاقستان، فدراسیون روسیه و ترکمنستان که از این پس «طرفها» خوانده می‌شوند؛ نظر به تمایل برای توسعه همه جانبه روابط دوستانه و حسن همجواری؛ با توجه به منحصر به فرد بودن طبیعت دریای خزر، منابع طبیعی قابل توجه و امکانات بالقوه اقتصادی و استفاده بهینه از آن که از اهمیت فوق‌العاده‌ای برای توسعه پایدار طرفها برخوردار است؛ با در نظر گرفتن شرایط خاص آب و هواشناسی دریای خزر که ناشی از نوسانات دوره‌ای سطح آب دریای خزر می‌باشد و همچنین افزایش فعالیت‌های اقتصادی در حوزه آن که نیاز به تلاشهای مضاعف سازمان‌های ملی آب و هواشناسی طرفها (از این پس «سازمان‌ها» نامیده می‌شوند) به منظور تأمین نیازهای روزافزون فعالیت آب و هواشناسی و پشتیبانی از آن؛ با ابراز نگرانی از آثار جهانی و منطقه‌ای تغییرات احتمالی آب و هوا که می‌تواند موجب تأثیرات منفی در وضعیت دریای خزر شود؛ با توجه به اهمیت کنوانسیون چهارچوب حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر (کنوانسیون تهران) به عنوان یکی از سازوکارهای توسعه همکاری‌های منطقه‌ای بین طرفها؛

با تأکید بر ضرورت ایجاد و توسعه سامانه منطقه‌ای برای دستیابی به اطلاعات آب و هواشناسی در دریای خزر و تبادل آن به منظور تسهیل در حل مشکلات اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی در منطقه؛
با ابراز اراده برای انسجام تلاش‌ها و سازماندهی همکاری نزدیک طرفها در زمینه آب و هواشناسی دریای خزر؛
با توجه به تجارب همکاری بین‌المللی در زمینه آب و هواشناسی به‌دست آمده در سایر پهنه‌های آبی، از جمله همکاری فراهم‌شده توسط سازمان جهانی هواشناسی و کمیسیون بین‌دولتی اقیانوس‌شناسی یونسکو؛
در موارد زیر توافق نمودند:

ماده ۱

از نظر این موافقتنامه، اصطلاحات زیر به‌کار می‌روند:

«وضعیت دریای خزر»: مجموعه‌ای از ویژگی‌های آب و هواشناسی (هواشناسی، اقیانوس‌شناسی و آب‌شناسی) در توصیف پدیده‌ها و فرآیندهای فیزیکی که در دریای خزر و در دهانه‌های رودخانه‌های ورودی به دریای خزر در مقیاس‌های زمانی از چند ساعت تا چند دهه رخ می‌دهد؛

«دیده‌بانی‌های وضعیت دریای خزر»: اندازه‌گیری‌ها و دیده‌بانی‌های بصری از مجموعه ویژگی‌های آب و هواشناسی در توصیف پدیده‌ها و فرآیندهای فیزیکی که در دریای خزر و در دهانه‌های رودخانه‌های ورودی به دریای خزر رخ می‌دهد؛
«شبکه دیده‌بانی»: سامانه‌ای متشکل از واحدهای دریایی ثابت و سیار (شناور) جهت دیده‌بانی‌های وضعیت دریای خزر؛

«اطلاعات در مورد وضعیت دریای خزر»: داده‌های واقعی (به طور مستقیم در لحظه معین زمانی مشاهده می‌شود) و تفصیلی (رژیمی و اقلیمی) از دیده‌بانی‌ها و پیش‌بینی‌های وضعیت دریای خزر؛

«دستیابی به اطلاعات وضعیت دریای خزر»: فعالیت در زمینه دیده‌بانی وضعیت دریای خزر، جمع‌آوری و پردازش داده‌های دیده‌بانی به منظور دستیابی به داده‌های تفصیلی (رژیمی و اقلیمی) و پیش‌بینی‌های وضعیت دریای خزر؛

«سامانه منطقه‌ای برای کسب و تبادل اطلاعات وضعیت دریای خزر»: ترکیبی از شبکه‌ها و امکانات دیده‌بانی، پردازش و پخش اطلاعات وضعیت دریای خزر متعلق به کشور طرفها.

ماده ۲

اهداف این موافقتنامه، ایجاد و توسعه سامانه یکپارچه منطقه‌ای برای دستیابی به اطلاعات وضعیت دریای خزر و تبادل آن به منظور تأمین ایمنی حیات و توسعه پایدار فعالیت‌های اقتصادی در دریا می‌باشد.

ماده ۳

طرفها برای نیل به اهداف این موافقتنامه، موارد زیر را انجام خواهند داد:
حصول اطمینان از کارکرد و توسعه شبکه‌های دیده‌بانی ملی از جمله ایستگاهها و پایگاههای مستقر در سواحل، جزایر و دهانه رودخانه‌ها، در صورت لزوم احداث ایستگاهها و یا پایگاههای جدید؛

اعمال استانداردهای بین‌المللی شناخته‌شده سازمان جهانی هواشناسی / کمیسیون بین‌دولتی اقیانوس‌شناسی و سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (یونسکو) برای روشهای دیده‌بانی و ویژگی‌های آب و هواشناسی، توافق در

خصوص سامانه‌های مرجع، انتخاب معیارها و مقرر نمودن دیگر قواعد پایه، هماهنگ کردن دستورالعمل‌های ملی برای عملیات آب و هواشناسی در ایستگاهها و پایگاههای دریایی و ساحلی؛

ایجاد الزامات یکپارچه برای سامانه‌های ملی در زمینه جمع‌آوری، ذخیره‌سازی و پخش اطلاعات مربوط به وضعیت دریای خزر؛

تهیه اطلاعات مرجع حاوی داده‌های تفصیلی (رژیمی و اقلیمی) در مورد وضعیت دریای خزر؛

طراحی و گردآوری پایگاه داده‌های دیده‌بانی ویژگی‌های مربوط به وضعیت دریای خزر؛

تعیین اصول اولیه سامانه مشترک اطلاعات زمینی که نشان‌دهنده اطلاعات وضعیت دریای خزر باشد؛

ارتقای روشهای پیش‌بینی وضعیت دریای خزر از جمله پیش‌بینی‌های نوسانات سطح آب دریای خزر با فاصله زمانی متفاوت؛

ارتقای روشهای ارزیابی و تجزیه و تحلیل جامع اجزای تشکیل‌دهنده تراز آب دریای خزر از جمله شارها در لایه‌های مرزی جو و دریا؛

هماهنگی میان طرفها در خصوص اقدامات لازم جهت آموزش و دانش‌افزایی کارکنان در زمینه آب و هواشناسی دریای خزر.

ماده ۴

فعالیت‌های طرفها در نیل به اهداف و اجرای مفاد این موافقتنامه، با تأسیس کارگروه هماهنگی آب و هواشناسی دریای خزر (که از این پس «کارگروه» نامیده می‌شود) هماهنگ می‌گردد.

کارگروه موظف است:

الف- برنامه منسجم بین دولتی در زمینه آب و هواشناسی دریای خزر را که از این پس برنامه نامیده می‌شود، تدوین و تصویب نماید؛

ب- تلاشهای طرفها را در اجرای این موافقتنامه و برنامه، هماهنگ و یکپارچه نماید؛

پ- در زمینه فعالیتهای خود به طرفها اطلاع رسانی نماید؛

ت- توصیه‌هایی را درخصوص اقدامات مورد نیاز برای نیل به اهداف این موافقتنامه جهت بررسی به طرفها ارائه نماید؛

ث- همکاری بین سازمان‌های طرفها و شرکتهایی که در دریای خزر فعالیت می‌کنند و همچنین با سازمان‌ها و برنامه‌های بین‌المللی علاقمند به اجرای برنامه در نیل به اهداف این موافقتنامه را ترغیب نماید؛

ج- دیگر موارد مربوط به اجرای مفاد این موافقتنامه را بررسی نماید؛

چ- بر اجرای این موافقتنامه به صورت مستمر نظارت نماید.

ماده ۵

هر طرف یک نماینده (از کارکنان سازمان طرفها) را به کارگروه معرفی می‌کند. کارشناسان و مشاوران می‌توانند نماینده هر طرف را در جلسات کارگروه همراهی کنند.

تصمیمات کارگروه به اتفاق آراء اتخاذ می‌شود.

رئیس و معاون کارگروه برای یک دوره دو ساله به صورت چرخشی براساس ترتیب حروف الفبای انگلیسی نام کشور طرفها منصوب می‌شوند.

میزبانی جلسات کارگروه همه ساله در قلمرو یکی از طرفها طبق ترتیب حروف الفبای انگلیسی برگزار می شود. جلسات فوق العاده می تواند بنا به درخواست یکی از اعضای کارگروه که مورد پذیرش بقیه اعضا قرار گیرد، برگزار گردد. کارگروه برای انجام وظایف خود، آیین کار و مقررات مالی را تصویب می کند که با قوانین داخلی طرفها در تناقض نخواهد بود. زبانهای رسمی کارگروه، زبانهای رسمی کشور طرفها و همچنین زبان انگلیسی است. زبانهای کاری کارگروه، روسی و انگلیسی خواهد بود. وظایف دبیرخانه کارگروه توسط سازمانهای طرفی اجراء می شود که نماینده آن رئیس کارگروه است.

ماده ۶

هر طرف هزینه های مربوط به مشارکت خود در اجرای این موافقتنامه و برنامه را عهده دار می شود. منابع مالی اضافی اختصاص یافته توسط سازمانها و شرکتهای بین المللی ذی نفع، براساس موافقتنامه های خاص، مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

ماده ۷

حفظ و انتقال حقوق مالکیت معنوی مربوط به نتایج کار مشترک به دست آمده در چهارچوب همکاری های طرفها بر اساس این موافقتنامه، طبق قوانین طرفها و تعهدات آنها به موجب معاهدات بین المللی حاکم در خصوص مالکیت معنوی تضمین می شود.

ماده ۸

اختلاف‌های بین طرفها درخصوص تفسیر و اجرای مفاد این موافقتنامه، از طریق مذاکره و مشورت حل و فصل می‌گردد.

ماده ۹

هیچ یک از مفاد این موافقتنامه به گونه‌ای تفسیر نخواهد شد که پیش دآوری نسبت به نتایج مذاکرات مربوط به وضعیت حقوقی دریای خزر تلقی شود.

ماده ۱۰

هر طرف می‌تواند اصلاحاتی را در مورد این موافقتنامه پیشنهاد نماید. چنین اصلاحاتی با تصمیم طرفها به اتفاق آراء تصویب می‌شود. اصلاحات این موافقتنامه طبق ماده (۱۴) این موافقتنامه، لازم‌الاجراء می‌شود.

ماده ۱۱

هیچ‌گونه قید تحدید تعهدی برای این موافقتنامه در نظر گرفته نخواهد شد.

ماده ۱۲

جمهوری اسلامی ایران، امین اسناد این موافقتنامه می‌باشد. امین اسناد، تاریخ لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه و همچنین دریافت اطلاعات کتبی طرفهای مربوط درخصوص تکمیل تشریفات داخلی مقرر برای لازم‌الاجراء شدن آن را به طرفها اطلاع می‌دهد.

ماده ۱۳

این موافقتنامه در یک نسخه اصلی تنظیم و نزد امین اسناد تودیع خواهد شد. متون موافقتنامه به زبانهای آذربایجانی، فارسی، قزاقی، روسی، ترکمنی و انگلیسی از

اعتبار یکسان برخوردارند. در صورت بروز اختلاف، طرفها به متن انگلیسی رجوع خواهند کرد.

ماده ۱۴

این موافقتنامه نود روز پس از تاریخ دریافت آخرین اطلاعیه کتبی توسط امین اسناد از طریق مجاری دیپلماتیک درخصوص طی تشریفات داخلی مورد نیاز طرفها برای لازم الاجراء شدن آن، لازم الاجراء خواهد شد.

هر یک از طرفها می تواند یا اعلام کتبی به امین اسناد، از عضویت در این موافقتنامه خارج شود. این موافقتنامه برای آن طرف، تا انقضای دوازده ماه پس از تاریخ دریافت اطلاعیه مزبور توسط امین اسناد کماکان لازم الاجراء می باشد.

این موافقتنامه در شهر آستراخان در تاریخ ۷ مهر ماه ۱۳۹۳ شمسی برابر با ۲۹ سپتامبر ۲۰۱۴ میلادی امضاء گردید.

از طرف دولت جمهوری آذربایجان

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران

از طرف دولت جمهوری قزاقستان

از طرف دولت فدراسیون روسیه

از طرف دولت ترکمنستان

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد لایحه موافقتنامه همکاری در خصوص آب و هواشناسی دریای خزر تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی

با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان با انقضاء شش ماه

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در لایحه تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- موضوع و عنوان مشخص دارد ندارد

دوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد ندارد

سوم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد ندارد

ب- ماده ۱۳۶- امضاء مقامات مسؤول را دارد ندارد

ج- ماده ۱۴۲- لایحه تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجعه با ابراد نمی‌باشد. بیش از یک موضوع مواد متعدد می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

لایحه تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

لایحه تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

لایحه تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- لایحه تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- ماده ۱۴۴- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی‌شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
 می‌شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد ..... برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیرکل تدوین قوانین

۵- لایحه تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراما در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می گردد:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- درخصوص لایحه تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- درخصوص لایحه تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسیهای به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.
 لازم نیست.

تعداد یک برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین
سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

- سوابق قانونی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد	متعارض	مرتبط
۱	قانون کنوانسیون چهارچوب حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر	۱۳۸۴/۳/۱۰			
۲	قانون الحاق تشریفات (پروتکل) آمادگی، واکنش و همکساری منطقه‌ای در مبارزه با سوانح آلودگی نفتی الحاقی به کنوانسیون چهارچوب حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر	۱۳۹۱/۰۵/۱۵			
۳	اجازه انجام مذاکره، پیش‌امضاء و امضای موقت موافقتنامه همکاری کشورهای ساحلی دریای خزر در مورد مسایل هواشناسی- آب‌شناسی به وزارت راه و شهرسازی	۱۳۹۳/۰۶/۰۲			
۴	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تأسیس سازمان جهانی مالکیت معنوی	۱۳۸۰/۷/۴			

اداره قوانین
دایره چاپ و توزیع